

KAVUN YETİŞTİRİCİLİĞİ

Kavun tek yıllık bir bitkidir. Gövdesi tüylü, kolları sarılıcı ve yaprakları 5 lobludur. Kavun bitkisi iki tip çiçeğe sahiptir. Bunlar erkek ve dişi çiçekler veya erselik çiçeklerdir. Erkek çiçekler ana kollar üzerinde, dişi veya erselik çiçekler ise yan kollar üzerinde bulunur. Kavunda polenlerin taşınmasında bal arıları önemli rol oynarlar

İklim ve Toprak İsteği

Kavun, ılık ve sıcak iklim bitkisidir. Uzun yetiştirme süresi boyunca güneşli, sıcak ve kuru bir hava ile yeterli toprak nemi ister. Nemli bölgelerde mantari hastalıklara yakalanma ihtimali yüksektir. İlkbaharda soğuk tehlikesinin tamamen ortadan kalktığı ve toprak sıcaklığının 15°C'nin üzerine çıktığı zaman tohum ekimi yapılmalıdır. Kavun yetiştiriciliği için pH'sı 6-7 olan, derin, geçirgen, humus ve besin maddelerince zengin, kumlu tınlı veya tınlı kumlu topraklar tercih edilmelidir.

Toprak Hazırlığı

Sonbaharda toprak derince sürülmelidir. Bu sürümle dekara 3-4 ton çiftlik gübresi verilmelidir. Çimlenmedeki olumsuzlukları en az düzeye indirmek için İlkbaharda tarla tekrar sürülür, diskaro çekildikten sonra süngü geçirilir ve tohum ekimi yapılır.

Tohum Ekimi

Tarlaya direkt ekim Karadeniz Bölgesi'nde Nisan'ın ikinci yarısında yapılmalıdır. **Ekim iki şekilde yapılır:**

1- Ocak Usulü Ekim: Sıra arası 1,5-2m sıra üzeri 1-1,5m olacak şekilde ocaklar belirlenir. Ocakların genişliği 40-50cm çapında derinliği 15-20cm olmalıdır. Ocakların diplerine 5-10cm toprakla karıştırılmış çiftlik gübresi konulur. Her ocağa 3-4 tohum atılır ve tohumlar 3-4 cm derinlikte kalacak şekilde gübreli toprakla örtülür. Hafifçe bastırılır ve süzgeçli kovayla can suyu verilir. Uygun koşullarda en geç 10-12 gün içerisinde toprak yüzeyinde görülmeye başlanır. Toprak yüzeyine çıkıp 2-3 yapraklı iken ocakta seyreltme yapılır. Her ocakta 1 veya 2 bitki bırakılır.

2- Çizgi Usulü Ekim: Bu usulde hazırlanmış tarlada çeşitlerin gelişme ve yayılma kuvveti ve toprak karakterine göre 1,5-3m ara ile açılır. Çizilerin derinliği 5-6cm olmalıdır. 1m ara ile 2-4 tohum bırakılır. Tırmıkla üstü kapatılır ve hafifçe toprak bastırılır.

Torbalı Fide Üretimi

Direk tohum ekiminden başka naylon torbalarda sera veya plastik örtü altında yetiştirilebilir. Don tehlikesi geçince arazideki yerlerine dikilir. Torbalar torf toprağı veya fide harcı ile doldurulur. (Harç yapmak için hacim olarak 1 ölçü bahçe toprağı, 1 ölçü iyi yanmış ahır gübresi ve 1 ölçü kum iyice

karıştırılır). Her torbaya 1-2 adet tohum bırakılır. Bu torbalar seralar veya yüksek tünellere konarak süzgeçli kovalarla sulanır. Bölgemizde tüplere tohum ekimi 15-20 Mart tarihleri arasında yapılmalıdır. Torbalarda yetişen fidelerin zaman zaman yabancı otları alınır ve sulaması yapılır. Naylon torbalara yapılacak ekim araziye dikim tarihinden 3-4 hafta önce yapılır. Bitkiler 3-4 yaprak olduğunda tarlaya aktarılır. Plastik torbalardan fideler çıkarılırken fide toprağının dağılmasına özen gösterilmelidir. Dikimden sonra mutlaka can suyu verilmelidir.

Gübreleme

Başarılı bir kavun yetiştirmek için organik maddesi yüksek toprakları sevdiğinden çiftlik gübresi uygulanmalıdır. Çiftlik gübresi sonbaharda derin sürümden sonra dekara 3-4 ton atılarak kültüvator ile karıştırılmalıdır. Gübrelemenin sağlıklı olması için toprak tahlili yaptırmak gerekmektedir. Uzun yıllar yapılan gözlemlere göre dekara 15kg nitrojenli, 30kg fosforlu ve 20kg potasyumlu gübre verilir.

Sulama

Bitkinin büyümesine ve gelişmesine göre değişir. Sulama için sıraların yanında karıklar açılarak karıklara su verilebilir. Ocaklar tek tekte sulanabilir. Sulama zamanı ve sayısı toprak tipine, su tutma kapasitesine ve bitkilerin büyüme dönemine göre değişir. Meyve oluşum döneminden sonra sulamalar sıklaştırılmalıdır. Bu devreden itibaren 12-15

günde bir sulama yapılmalıdır. Sulamalarda 0-90 cm toprak derinliği tarla kapasitesine getirilmelidir. Meyve olgunlaşma döneminde sulamalara dikkat edilmelidir. Bitkiler ve meyveler sulama suyuna mümkün olduğu kadar temas ettirilmemelidir. Sulamalarda karık ve damla sulama yöntemleri kullanılabilir. Düzenli sulama yapılan yerlerde daha iri ve bol ürün alınsa da kurak şartlarda yetiştirilen kavunlar daha tatlıdır.

Bakım İşleri

Bitkiler 4-5 yapraklı iken birinci çapa yapılır. 2-3 hafta ara ile çapalamaya devam edilir. Her kök üzerinde köke en yakın 2-4 meyve bırakılıp, diğerleri kesilerek seyreltme yapılır. Bitkiler gelişip etrafa kol salmaya başlayınca her dal üzerinde 4-5 yapraktan itibaren uç alma yapılabilir. Böylece besin maddeleri bitkinin devamlı olarak uzamasına yardım edeceği yerde bitki üzerinde mevcut meyvelerin irileşmelerinde kullanılacaktır. Yabancı otla mücadele, kollar tarlayı sarıp çapaya müsaade etmediği devreye kadar devam etmelidir.

Hasat

Kavunların tohum ekiminden hasadına kadar 80-120 gün geçer. Tam olgunluğa gelen meyveler sabah elle veya bıçakla kesilerek hasat edilir. Hasat olgunluğuna gelen kavunda aranan özellikler aşağıdaki gibidir:

- ❖ Olgun kavunlar ,karpuzların aksine ağırlaşır.

- ❖ Meyve saplarının dibindeki iki küçük kulakçık kurur.
- ❖ Dip kısmından hafif bir yumuşama ve koku başlar.
- ❖ Kabuk rengi parlaklaşır.

Hastalık ve Zararlılar

Solgunluk, külleme, antraknoz, mozaik virüsü, tel kurtları,yaprak biti, kırmızı örümcek,kavun kızıl örümceği,kavun telli böceği, kavun sineği görülmektedir. Önlem olarak sağlıklı tohum ve fide kullanılmalıdır. Dayanıklı çeşitlerle yetiştiricilik yapılmalıdır. Hastalıklı bitkiler sökülerek imha edilmelidir. Münavebe yapılmalıdır. Yetiştiricilik döneminde yabancı ot mücadelesi yapılmalı ve fazla azotlu gübrelemeden kaçınılmalıdır. Hasattan sonra bitki artıkları tarlada bırakılmamalıdır. Tarım kuruluşlarındaki teknik talimatlara göre kimyasal mücadele yapılır.

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Tarım Müdürlüğü

Kavun Yetiştiriciliği

Sevinç SAYGILI
Ziraat Mühendisi

No: S/9

2005